

STEFAN SPJUT

STALPI

Když věříte na trolly,
jste prostě jenom zvláštní,
ale když víte, že existují,
je to jako prokletí.

HOST

Stefan Spjut
STALPI

STA

STEFAN SPJUT

L P I

BRNO 2020

Stalpi

Copyright © Stefan Spjut, 2017

Published by agreement with Hedlund Agency

Translation © Azita Haidarová, Linda Kaprová, 2020

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2020 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0092-5 (Formát PDF)

ISBN 978-80-275-0093-2 (Formát ePub)

ISBN 978-80-275-0094-9 (Formát MobiPocket)

Skútr zanechával v bílém archu zasněženého močálu dole pod nimi dlouhou linku. Před ním běžel vlk. Vynořoval se jako šedý psí přízrak mezi závoji sněhu, které vířila vrtule helikoptéry. Anders vystrčil ze dveří kabiny nohu a zapřel se zimní botou o stupátko. Vichr mu ježil vlasy na zátylku, límec bundy ho pleskal do obličeje a on mhouřil oči, aby mlhavý obrys zvířete neztratil z dohledu.

„Tak tohle teda rozhodně žádný hybrid není!“ zařval.

Vrtulník klesl tak nízko, že Anders viděl, jak nápor větru zvířeti čeří srst. Uši mělo přitisknuté k hlavě a jazyk mu visel z protáhlé tlamy jako růžový cár. Anders se vyklonil z kabiny, jak jen mu to bezpečnostní pás dovolil, opřel si gumovou botku pažby o rameno, pootočil puškohledem a trhl hlavou, aby se mu mušle sluchátka svezla z ucha. Ukazovák sklouzl o kus níž, obepjal spoušť a stiskl.

Muži ve sněžnicích připnutých k zimním botám sledovali stopy, které mizely mezi smrky. Geir dusal mohutnými kroky první, jako by spolu závodili, kdo k vlkovi doběhne dřív. Anders nemohl popadnout dech. Zavolal na Geira, ale ten rázoval s rozhoupanými pažemi dál, jako by ho neslyšel.

Vlk se ukryl pod zelenou jehličnatou suknicí velkého smrku. Ležel na boku, a když se za praskotu větví oba muži dostali až k němu, zvedl hlavu. Čenich měl olepený sněhem a světlo v oku pomalu vyhasínalo. Narkotizační střela s červeným střapcem zářila ve zvířecím boku jako karafiát. Geir ji vytáhl a zastrčil do náprsní kapsy. Pak rukou prohrábl šelmě kožich, až se ukázala sněhobílá podsada. Prohlédl zvířeti drápy na obrovských tlapách. Byly černé. Kloubem prstu si posunul zamžené brýle na kořen nosu a zůstal mlčky zamyšleně sedět. Anders zatím pohledem hodnotil vlkův mimořádný vzrůst.

V severní Kanadě se setkal s vlky, kteří vážili více než on sám, a zdálo se, že tenhle jedinec bude ze stejného těsta. Většího vlka na skandinávské půdě každopádně nikdy neviděl.

„To je neuvěřitelný, co? Takovej macek!“

Veterinář na to neřekl nic, ale když vytáhl injekční stříkačku s uspávacím prostředkem, všiml si Anders, že se mu chvějí prsty.

Sněžné skútry už přejely močál, a když k nim Anders s Geirem a zvířetem dorazili, vzbudili hotové pozdvižení. Skupinka se shlukla kolem nich, ale Geir ji několika přísnými rozkazy rozehnal.

Mezi přihlížejícími byla i žena z Úřadu na ochranu životního prostředí, která podala Geirovi kelímek horké kávy. Jmenovala se Åsa. Vlasy stažené do ohonu sebou švihaly sem a tam po bachraté zimní kombinéze, a jak se brodila sněhem od jednoho k druhému a rozlévala kávu z termosky, vypadala jako astronautka. Anders z toho, co si Geir dříve bručel pod vousy, vyrozuměl, že právě ona víceméně na vlastní pěst rozhodla, že vlka převezou okamžitě, aniž by zůstal na zákonem stanovenou dobu v karanténě. To také vysvětlovalo, proč Geir nyní její kávu se zavrtěním hlavy odmítl.

Vlk ležel na dece a hlavu měl zabalenou do šály. Geir si natáhl bleděmodré nitrilové rukavice, svázal zvířeti přední i zadní běhy, uvázal provaz na digitální loveckou váhu a tu zavěsil na násadu sněhového hrabla. Anders s jedním z lovců zvedli hrablo nad hlavu jako vzpěrači. Geir pečlivě zkoumal údaj na displeji. Výsledná váha, sedmasedmdesát kilogramů, mezi přihlížejícími vyvolala užaslý šum.

Geir klečel a soustředěně pracoval. Odhrnul zvířeti šál, jímž mělo obalenou hlavu, baterkou mu posvítil do oka a pak vytáhl lesklý stříbrný stetoskop a přikládal ho v různých místech k huňatému hrudníku, který se zvolna zvedal a klesal. Tu a tam si něco načmáral tužkou do protokolu. Z hloučku přihlížejících zaznívaly různé otázky, Geir je však ponechával bez odpovědi.

Na místě byl mimo jiné i nějaký chlap z krajského úřadu. Chodil dokolečka a někomu telefonoval. Na sobě měl bundu z lesklé maskáčové látky s tmavými koženými nárameníky, manšestrem podšitým límcem a napoleonskou kapsou. Anders mhouřil oči před rudým

sluncem mizícím za zubatými vrcholky smrků na druhé straně mo-
křadu, zastrčil si pod ret sáček tabáku a napadlo ho, že tu bundu měl
ten chlápek na sobě určitě i při honu. A k ní klobouk s pérem. Pat-
řil vůbec do jejich loveckého týmu? Sotva. Přesto byl s nimi. Takhle
vyparáděný.

„Tak na zdraví!“ zvolala Åsa. Nad kelímkem se svíjel proužek páry
jako had.

„Na zdraví,“ zabručel tiše Geir a pevně utáhl kleštěmi matice na
obojku s vysílačkou. „Na zdraví echinokokovi.“

Zamumlal si to pro sebe, ale Anders ho slyšel.

Echinokok. Měchožil zhoubný. Odporný parazit. Anders ho viděl
na fotkách. A ty vypadaly dost děsivě. Rentgenový snímek lidské hla-
vy, jejíž lebka obsahovala zhruba stejně mozkové hmoty jako červů.
Tehdy se mu zvedl žaludek. A teď taky, když si uvědomil, že si strčil
do pusy tabák, aniž si předtím umyl ruce. Samozřejmě měl rukavice,
ale když si je svlékal, sáhl na ně. A právě on nesl vlka za zadní běhy.
Kdoví co na dlouhých chomáčích zvířecích chlupů uvízlo? V hlavě
se mu vynořil obraz bělavých plochých nudlí, vajíček a kukel. Před-
stavil si nehtová lůžka lemovaná neviditelnými řetízky vajíček para-
zitů. Dřepł si, zabořil ruce do sněhu a prohrabával se závějami. Pak
vyplivl tabák, vykašlal hlen a znovu si odplivl.

Zabalili vlka do deky a naložili do vrtulníku. Anders se pohodlně
opřel a cítil, jak jím prostupují vibrace stroje. Víčka mu klesla. Měli
za sebou náročný den a on byl příšerně unavený. Jak dlouho ještě po-
trvá, než se bude moct vyspat? V nejlepším případě dorazí na místo,
kde mají vlka vypustit, o šesté ráno. Takže do postele se dostane asi
v devět. V nejlepším případě.

Jakmile ližiny dosedly do sněhu, vzal Anders do jedné ruky brašnu
s puškou, do druhé batoh a se skloněnou hlavou se rozběhl sněho-
vou bouří, kterou ve tmě rozvířila vrtule helikoptéry. Stiskl tlačítko
na klíči od auta, který dostal od Åsy. Ihned se rozsvítila světla velké-
ho mitsubishi. Naházel veškerou výbavu na zadní sedadlo a odklopil
korbu. Stála tu velká přepravka. Plechová bedna s ocelovými mřížemi
vpředu a zasouvacími dvířky s vyraženými otvory pro přívod vzduchu
vzadu. Zvedl ji a rozběhl se zpět k vrtulníku.

Když přinášeli vlka jako nějakého krále na trůnu, lidé se před nimi uctivě rozestupovali. Anders a Geir položili zvíře před klec. Pak nezbývalo než čekat.

Prudce se ochladilo. Anders si nasadil čepici a podupával ve sněhu, aby se trochu zahřál. Stáli na cestě v zasněženém lese severně od řeky Kaitum. Řídili se pokyny, které obdrželi od kolegů na skútrech, ale starý huňáč si s nimi pěkně dlouho pohrával. Zatímco se Anders pokoušel zorientovat, kde přesně se nacházejí, rozvibroval se mu pod bundou mobil. Vytáhl přístroj a zmrzlými prsty přijal hovor.

„Už jste toho vlka naložili?“

Neznělo to zrovna jako otázka, spíš jako obvinění. Anders prohlásil, že na to nemůže odpovědět a že situaci odmítá komentovat. Znělo to jako vykrocování politika, a tak ještě dodal: „To přece chápeš, Micke.“

Anders ukončil hovor a spěšně zamířil ke Geirovi a Åse. Když uviděli, jak se tváří, okamžitě zmlkli.

„Vědí, že jsme na cestě.“

„Kdo?“ zeptala se Åsa.

„Micke Moilanen a Lovecký svaz. Jinými slovy celá lovecká komunita.“

„No jo, ale tomu se nedalo zabránit.“

„Vážně?“ opáčil Anders a zahleděl se do dálky na sněžné skútry a neznámé postavy oblečené v oranžových výstražných vestách. „Podle mě byste mohli mít lepší přehled o tom, koho využíváte jako stopaře. Co támhleti? Jsou to obyvatelé sámské vesnice, nebo jen obyčejní lidé, co nenávidí vlky?“

Åsa pohledem naznačila, že se zbytečně rozohňuje. Anders se zhluboka nadechl a při výdechu jako by mu z nosu vycházel bílý plyn.

„Čím víc lidí se tu motá,“ řekl Anders, „tím hůř pro vlka. Spousta očí a pachů. Musíme přece v první řadě myslet na dobro zvířete.“

„Vždyť přesně to právě děláme,“ namítla Åsa, „proto jsme tady.“

Vlk se probral. Postavil se a pomalu kýval hlavou ze strany na stranu. Geir ho pevně uchopil za obojek a vedl šelmu ke kleci.

„Tak pojď, starochu,“ pobízela vlka.

Reflektory rozhrnovaly tmu a odhalovaly pruh silnice. Tu a tam zablikalo světlo okna nebo lampy, ztracené bludičky v nekonečně hluboké noci. Geir seděl v autě v bundě s čepicí na hlavě. Chvilí si něco vytukával na telefonu, pak si opřel hlavu o okénko a zřejmě usnul. Anders naladil stanici se starými hity. Chvilími lehce vyfukával rytmus na volantu, a když znal text, zpíval si v duchu společně s rádiem.

Náhle mu po zádech přeběhl mráz. Anders zatřásl rameny, aby se nepříjemného pocitu zbavil.

„Co je?“ zeptal se Geir norský a narovnal se.

„Jen jsem přemýšlel, jak by se tu asi žilo. Vězet tady v takové tmě. V tomhle bunkru!“

„Mluvíš o Švédsku?“

Anders se zasmál. Geir celou cestu působil pozoruhodně zamlkle, ale teď už to byl zase on, ten jeho suchý, úsporný humor, a proto na něj Anders vychrlil spoustu otázek týkajících se vlka, které se v něm za celý den nastřádaly.

Krajský úřad na zprávu o cizím vlkovi zareagoval nezvykle rychle. Sámská vesnice požadovala okamžité odstranění šelmy ze svých celoročních pastvin a zřejmě stanovila i nějaké nevyřčené ultimátum, protože hned následující den po provedení genetických testů zvířete už Anders seděl připravený s loveckou brašnou v náručí jako nějaký odstřelovač. Napětí, které rozhodnutí provázelo, vycítil okamžitě. Přemístit neznámého vlka bez pobytu v karanténě je závažné porušení zákona. Podle Geira dokonce životu nebezpečné. Proto jim veterinář ze začátku odmítal pomoci.

Nyní Geir mlčky seděl a upíral pohled z okna.

„Vidím, jak tě to štve,“ zkusil to Anders.

„Mě štve to,“ rozčiloval se Geir norský, „že úřady v téhle zemi kašlou na svoje vlastní nařízení a vystavují veřejnost nebezpečí. Ne kvůli tomu vlkovi, ale z politických důvodů. Protože nesnesou, aby nebyli v EU nejlepší.“

Hlášky EU Geir vyslovil nanejvýš pohrdavě. „A v neposlední řadě jim jde o status,“ pokračoval Geir. „O prestiž. A to mě šíleně vytáčí. Pokud ten vlk tady ve Švédsku trpí měchožilem, tak se ten parazit dostane i do Norska.“

„Na mě nekoukej.“
„Zajímalo by mě, kdo na téhle polízanici má největší zájem.“
„Ale jdi. Tenhle kousek každopádně vypadá, že je geneticky v pořádku. A rozhodně to není žádný pes, to je jistý.“
„Abych řekl pravdu, tak vůbec nevím, co je zač.“
„Není to pes, je to vlk, řekla babička a dala králíka na pekáč.“
„Váží sedmasedmdesát kilo! Sedmasedmdesát! Takovíhle vlci neexistují. Aspoň ne západně od Uralu. Tenhle vlk neexistuje. *Nemůže existovat.*“
„Myslíš tím, že ho sem někdo přivezl?“
„To nevím. Vím jen to, že tu něco nehraje.“
„Ostatně už je načase, abychom ho zkontrolovali.“
Geir pohlédl na hodinky.
„Ne, jeď dál.“
„Jenom si odskočím.“
Lesklé obdélníky Geirových brýlí se k němu nechápavě otočily.
„To znamená švédsky vyčurat. *Tisse,*“ dodal Anders na vysvětlenou norský.

Anders si rozeplnul poklopec a do sněhového valu u silnice se zabodl třpytivý proud, který v něm brzy vytál kouřící otvor. Do nekrytého zátylku se mu zahryzla zima a nemohl se jí zbavit. Zvedl oči k vrcholům smrků. Už vyšly hvězdy.

Za ním bouchly dveře od auta. Pak se z korby ozvalo škrábání. Anders se otočil a zjistil, že Geir otevřel nákladový prostor, a dokonce i klec. Překvapilo ho to. Pro vlka je důležité, aby se během převozu cítil dobře ukrytý, a proto na něj obvykle jen tu a tam nakoukli mříží, aby se ujistili, že je v pořádku.

Veterinář se ve světle malé baterky podíval na teploměr. Vlk ležel, ale bylo vidět i slyšet, jak rychle oddychuje.

„Má teplotu,“ řekl Geir a zhasl baterku. „Vysokou horečku.“

Vsunul ruku do klece a prohrábl zvířeti srst. Znovu rozsvítil baterku a namířil ji na vlka.

„A pelichá. Vidiš?“

Chytili klec z obou stran za madla a couvli s ní o několik kroků dál z dosahu výfukových plynů. Položili klec na zem, Anders

odběhl do auta vypnout motor a stiskl tlačítko označené výstražným trojúhelníkem.

Geir stál v ostrém červenavém světle pulzujícím na opuštěné silnici a kopal do sněhového valu. Andersovi prolétlo hlavou, že kolega asi dostal záchvat vzteku. Že mu přeskočilo. Pak pochopil, že se snaží nahrabat sních. Potřebovali zvíře zchladit.

S náručí plnou ztvrdlých hrud sněhu vlezl Geir do klece. Vtom do vlka vjel život. Ozvaly se rány do plechu a Geirovo klení. Veterinář vycouval z přepravky ven, zasunul dvířka do drážek a tak tak je stihl zavřít, než po něm šelma skočila.

„Zkusil jsem mu dát do tlamy trochu sněhu,“ prohlásil. „Ale moc mu nejel.“ Přelezl ke druhé straně přepravní klece a posvítíl si skrz mřížce dovnitř. Vlk seděl a sledoval je. Oči se mu projasnily. Nehleděl z nich strach. Ani nepřátelství. Bylo tam cosi jiného. Cosi tvrdého.

„Píchněš mu něco?“

Geir zhasl baterku a vstal. „Chvilku ho tu necháme, aby se ochladil.“ „Ale říkal jsi, že pelichá. To nevěstí nic dobrého.“

„To... nic, spletl jsem se. Byl to omyl.“

Anders zavolal Johanně, a jak s ní hovořil, přecházel sem a tam podél sněhového valu. Když se ho manželka zeptala, jak to jde, automaticky odpověděl, že dobře. Neměl sílu jí vykládat, že zvíře zřejmě utrpělo hypotermický šok. Ne teď, když špatné pokrytí sekalo slova na kousky a do prstů se zakusovala zima.

Za chvíli už zase seděli v autě, ponoření do tmy, zamlklí a zmatení. Z Geirova pohledu upřeného na vozovku a krystalky sněhu nalétávající proti přednímu sklu bylo patrné, že je v myšlenkách úplně jinde, a Anders předpokládal, že se snaží přijít na nějaké lékařské vysvětlení toho, co se přihodilo. I jeho se zmocnil neklid, a stále sílil.

Nehody dobře znal. Zvíře zasažené uspávací střelou, které spadlo do vody a strhly je peřeje. Zvratky a zapadlé jazyky. To se stávalo. Ale tohle bylo něco jiného. Tentokrát byli skutečně pod drobnohledem. Pokud vlk zdechne, tak si to pěkně slíznou. Ze všech stran. I lovci, kteří v zemi nechtěli mít jediného vlka, a to včetně přírodních rezervací, jim dají co proto. Hlavní díl sice padne na hlavu Úřadu na ochranu životního prostředí, přesněji Åsy, pokud to všechno byla opravdu její

iniciativa, ale interně si došlápnou hlavně na Anderse a Geira. Především na Geira. Ovšem Geir se může schovat zase pěkně do Norska. Anders se nikam schovat nemůže. Bude si muset vyslechnout, že je jen obyčejný terénní technik s narkotizační puškou, na kterou nemá kvalifikaci. Mnozí veterináři zastávali názor, že k uspávání zvířat by mělo být povinné lékařské vzdělání, a tohle bude voda na jejich mlýn. Budou naznačovat, že to zpackal. Budou si z něj dělat šouflky a rýpat do něj, a proti tomu se jen těžko brání.

„Nejede ten auták za námi už nějak dlouho?“ nadnesl Geir.

Anders se zadíval na rozsvícená světla ve zpětném zrcátku.

„Nebud' paranoidní, Geire.“

Řekl to tiše, aby dal najevo, že nechce vyvolat vyhrocenou atmosféru. Pod předstíraným klidem však bublalo úzkostné znepokojení. Hlavou mu prolétla představa ozbrojeného přepadení. Drsní chlápci, možná i s maskou přes obličej. Jako ve westernovém filmu. Věděl, že podobné přepadení nelze zcela vyloučit. Nenávist k vlkům byla v lidech hluboko zakořeněná. Chvillemi ho napadalo, jestli za to nemůžou geny, jestli neexistují lidé s dědičnou nenávistí k vlkům. Navíc nemohl popřít, že k tomu, aby je někdo zastavil, existoval i racionální důvod. Taková akce by vzbudila ohromnou pozornost a znovu ukázala nesmyslnost rozhodnutí převážet vlky přes půlku Švédska za obrovské peníze z kapes daňových poplatníků jen proto, že nebyli schopni vymyslet žádné jiné řešení.

„Andersi, poslouchej mě. Chtějí nás zabít.“

Byla to tak podivná věta, že Anders nejdřív předstíral, že ji přelechl. Geirova slova však visela ve vzduchu.

„Co tím myslíš?“

Geir neodpověděl, ale vypadal tak vyděšeně, že se ho Anders raději pokusil uklidnit. Nikdo je nepronásleduje. Provoz na silnicích je prakticky nulový, a proto je přirozené držet se ve stejné vzdálenosti za jiným autem. Ale Nor se nedal přesvědčit; vlastně se zdálo, že Andersova slova ani nevnímá. Jen mlčky zíral do zpětného zrcátka, do něhož se vpalovaly reflektory auta za nimi.

Anders ubral plyn. Ručička na svítícím koláči tachometru klesla ze stovky na devadesátku, poté na osmdesátku a velké volvo, jehož střechu zdobila bílá čepice zmrzlého sněhu, je předjelo.

To však situaci nezlepšilo, neboť zadní světla nyní připomínala malá rudá očka, která měla na Geira přímo hypnotický účinek.

„Chtějí nás zabít,“ šeptl Geir.

„Nikdo nás nechce zabít!“

„Jsme v nebezpečí. V hrozném nebezpečí.“

Anders teď skutečně zneklidněl. Neměl by někomu zavolat? Co třeba Åse? Zvedl telefon, ale jen ho svíral v ruce.

Co že se to chystal udělat?

Chystal se zavolat Mickemu Moilanenovi? Nebo Johanně? V hlavě mu vířily úlomky nedávných myšlenek, ale nedokázal je k ničemu ukotvit. Pohledem těkal mezi vozovkou a displejem mobilu. Hodiny ukazovaly 18:68. Věděl, že takový údaj je nesmyslný, a čekal, až se číslice samy opraví.

Ale nic takového se nestalo.

Ztěžka polkl. Pokusil se zaostřit.

Osmnáct šedesát osm.

„*Anders. Du blør.*“

Chvilí trvalo, než Anders pochopil, co mu Nor říká. Že mu teče krev z nosu? Palcem si stiskl nosní díрку, a když ucítil vlhkost, zdvihl hlavu a pokoušel se na stropě nahmatat vypínač kabinového osvětlení.

Palec měl rudý od krve. Proč mu krucinál teče krev z nosu? Nikdy v životě se mu to nestalo. Popotáhl a otřel si nos hřbetem ruky. Podél ukazováku se táhl tenký rudý proužek. Položil obě ruce na volant, zvedl bradu a polkl.

„Kdo mě to praštil?“ zeptal se.

Když se nedočkal odpovědi, vrhl pohled na Geira, který seděl s hlavou zkroucenou v podivném úhlu a také krvácel z nosu. Tah tenkým štětce přetínající rty a bradu.

„Tobě taky teče krev.“

Geir přikývl.

„Teď zemřeme.“

Auto sjíždí ke krajnici, brzdí, pneumatiky kloužou smykem. Anders otevře dveře, vyklopýtá z auta a rukou si drží nos. Z hrtanu vyráží krátké chrčivé zvuky, jak vtahuje do plic chladný vzduch, a uvědomí si, že ho už dlouho bolí hlava. Bolest je zvuk, nesnesitelné skřípění,

kteřé se do něho zavřtává stále hlouběji. Přitiskne si ruce k hlavě a prosí o smilování.

„Puřt mě,“ řadoní. „Puřt! Prořím!“

Klesne na kolena a plive kolem sebe, krvavé cucky se vpíjejí do sněhu a myřlenky v hlavě divoce víří. Míne je dunící kamion se zářícím diadémem světel. Anders pevně zavře oči. Proč nezastaví? Proč nezastaví?

Někdo na něj mluví. Je to Geir. Potácí se tmou a říká mu, že musejí toho vlka pustit.

Andersovi poklesne brada. Vřechno se v něm začíná rozpadat a jedině, co trvá, je bodavý zvuk ve spáncích.

Za autem se ozve volání, ale je tak daleko, že se ho netýká. Měl bych zavolat Johanně, pomyslí si Anders a rukou poklepává po bundě, musím jí říct, že se mnou něco není v pořádku. Že mi teče krev z nosu a neudřím se na nohou. Aby mi zavolala sanitku. Hergot, ještě ke všemu jsem si počural kalhoty. Anders se poplácává po bundě a kalhotách a hledá mobil. Když vyzkouří všechny kapsy, začne znovu od začátku, bez jakékoli vzpomínky na předchozí pokusy.

Po chvíli si všimne, že za autem někdo stojí a pozoruje ho. Hřbatý vychřtlý stařík malého vzřřstu. Úplně nahý. Anderse napadne, že stařeček zabloudil v černé zimní noci, a vzpomene si na svého otce, na to, jak vypadal na sklonku řivota. Jak se scvrkl. Vypadal jako seschlé dítě s neklidným očima. Nohy Andersovi vypovědí službu, a tak se plazí ke stařečkovi s jedinou myřlenkou — že tomu neřšťastníkovi musí co nejrychleji pomoci.

Geir leží ve sněhu schoulený jako lidský plod. Čepici si přetáhl přes obličej a oběma rukama si ji drží, aby mu ji nikdo nemohl vzít.

Anders klečí na všech čtyřech a s prázdným výrazem pozoruje Geira. Poté zvedne oči k děřivé postavě stojící v rudém přisřivitu zadních světel auta na znetvořených vlčích nohách. Hřřzné stvoření je vrásčité a řilhavé jako stará řarodějnice. Vysílačka kolem jeho krku vypadá jako extravagantní futuristický řperk.

Anders se otočí a plazí se pryč. Kvílí hřřzou. Konečně se mu podaří postavit se na nohy a rozběhne se, co mu síly stačí, po zasněžené cestě vedoucí do tmy.

SOBOTA 21. ČERVNA 2014

Lennart seděl na plastové židli na vycházkovém dvoře a pozoroval pahýl po uříznuté ruce. Groteskní záhyby spleťtých žizev se zalévaly krví. Odkapávala do trávy, v níž hloubila malou loužičku.

Prsty si otřel rty a podíval se na Dennise stojícího se skloněnou hlavou u dveří, zcela uhranutého svým mobilním telefonem. Potom se Lennart prudce zahryzl do roztřepeného pahýlu. Vykousané maso v ústech shrnoval jazykem na jedno místo a pak ho vyplivoval.

Nohy se mu trochu podlamovaly, proto musel chvíli vrávoravě stát, než se vydal ke dveřím. Šoural se v plastových pantoflích přes trávník a z paže, kterou držel před sebou, mu plandal provazec sražené krve. Dýchal ztěžka a syčivě, s dutě chraplavými podtóny. Dennis odtrhl oči od displeje a strnul. Ucoul. Zastrčil telefon do kapsy a zaklel.

Položili ho na nosítka, obalili pahýl ručníky a Dennis mu ho držel ve zvýšené poloze. Na bílém froté vykvetla krvavá růže, která se neustále zvětšovala. Lennart civěl na zářivky na stropě. Dennis do něho pořád něco hučel a dýchal na něj kyselý pach kávy.

„Krucinál, tohle jsi fakt nemusel! Slyšíš?“

Johan k nim přistoupil s mobilem v ruce a oznámil, že transportní vozy vězeňské služby jsou v Härnösandu a potrvá minimálně několik hodin, než se jim uráčí přijet. Dennis navrhl, aby Lennarta zavezli do nemocnice společně, a Johan po chvíli přemlouvání svolil.

Zraněný obr jako by shon, který kolem něj vypukl, nebral vůbec na vědomí. Ležel úplně bez hnutí a pohled upíral do stropu. Celou dobu však naslouchal, a naslouchal nanejvýš pečlivě.

Oddělení urgentního příjmu byl vlastně velký hangár. Na stropě se jako plechové vnitřnosti klikatilo potrubí vzduchotechniky. Světlo

pronikající okénkem průmyslových vrat vykreslovalo na podlaze mozaiku obdélníků. Pod basketbalovým košem stála sanitka s otevřenými zadními dveřmi. Lennart se na ni díval. Žena v bílém plášti mu položila na paži lihem vydezinfikovanou ruku a zeptala se zbytečně silným hlasem, jestli si nechce lehnout.

Pomohli mu vylézt na nosítka, a když konečně ležel, začal otáčet hlavou ze strany na stranu, jako by ho zachvátila panika z bezmoci. Žena se zeptala, jestli má bolesti, a pak dodala, že za chvíli dostane analgetikum.

„Ruku sice nemá,“ vysvětloval Johan, „ale nepřišel o ni teď. Jen se sám pokousal. Myslím ten pahýl. A není to poprvé. Dělává to víceméně pravidelně. Krvácí to, ale nevěřím, že je to hluboká rána.“

Ženu očividně sdělení, že se pacient sám pokousal, nijak nepřekvapilo. Vyptala se, jaké užívá léky, a pak lehátko s Lennartem odtlačila brblajícím hloučkem pryč. „Muž narozený v roce devatenáct set čtrnáct,“ pronesl kdosi, a pak šum hlasů postupně odezněl. Zářivky na stropě ubíhaly jako jasně svítící vagony. Lůžko prudce zahrulo, před nimi se rozevřely posuvné dveře a Lennart se ocitl v malém pokojíku s holými zelenými stěnami. Sestřička Lennartovi oznámila, že lékař přijde hned, poté odešla a zavřela za sebou.

Lennart zůstal ležet. Ozývalo se jen hučení klimatizace. Nad hlavou se mu skláněla operační lampa a on viděl ve vypouklém skle sám sebe, své tmavé brýle a zakrvácená ústa.

Zvedl hlavu a polštář se vzdechem opět nasál vzduch. Zrcadlo a umyvadlo. Prázdný pojízdný stolek z nablýskané oceli.

Lennart slezl z nosítek a zamířil k umyvadlu. Otočil kohoutkem a ponořil pahýl do proudu vody. Druhou rukou napumpoval mýdlo ze zásobníku na okraj umyvadla, odkud si ho nabral, a v rámci možností se umyl. Voda mizející ve výlevce se zbarvila do růžova. Utrhl papírový ubrousek, navhčil ho a otřel si ústa. Pak sáhl po dalším a tentokrát přitlačil. Krev mu zaschla v neoholeném strništi, a proto si namydil prsty a vydrbal si jimi rty a bradu. Nabíral do dlaně horkou vodu a cákal si ji na obličej.

Na lehátko zůstalo složené prostěradlo, které se na červeném potahu rýsovalo jako bílý obdélník. Sebral ho, pověsil si ho přes zra-

něné předloktí a přitiskl k hrudi, aby zakryl krvavé skvrny na svetru. Pootevřel dveře a vyklouzl z místnosti.

Pospíchal chodbou se složeným prostěradlem přehozeným přes předloktí jako nějaký nedbalý číšník. Vyšel z budovy, zahnul za roh a pokračoval šikmo přes trávník. Kolem nemocničního areálu vedla stezka pro pěší. Kráčel po ní, dokud nezahlédl parkoviště. Potom sešel ze stezky do lesa. Ocitl se na malém vyštěrkovaném plácku, kam někdo vyhodil staré truhlíky. Různě tvarované okrasné keřiky se navzájem prorostly, trsy květů zářily neobyčejně jasnými barvami. Za nimi uviděl na výšku postavený dřevěný paletový nástavec jako tajemný lesní portál do jiného prostoru. Lennart se posadil na jeden z vyhozených truhlíků a oddechl si.

„Lennarte?“

Hlas vyslovil jeho jméno s norským přízvukem, se zpěvavě zvýšenou poslední slabikou. Lennart zvedl hlavu a spatřil muže, který se blížil dlouhými kroky přímo k němu.

Abraham se zastavil a zadíval se na Lennarta.

„Musíme vyrazit.“

V obytném autě byla tma a vedro k zalknutí. Okénka zakrývaly záclonky a kabina řidiče byla oddělena závěsem, který propuštěl jen náznak světla. Lennart trochu zvedl bradu a neslyšně zavětral. Poté si sundal brýle a čekal, až si oči přivyknou na šero.

Stará dáma ležela pod příkrývkou a hleděla na něj.

„Pojď se ke mně posadit, Lennarte,“ vyzvala ho norský.

Protlačil se kolem stolu a posadil se do nohou postele. Drobná ruka v rukavičce se zvedla, nikoli však k němu, ale k zácloně. Světlo vpuštěné dovnitř ozářilo obličej zbrázděný vráskami a Lennart si všiml, jak jí prořídly vlasy. Moc jich nezbylo. Skoro by je dokázal spočítat.

Lennart skopil oči a zahleděl se na stůl. Ležel tam mobilní telefon, blistr s léky otočený neprůhlednou stranou nahoru a sluneční brýle z masivního černého plastu s nožičkami zdobenými zlatými klikyháky.

„Jak se ti daří?“ zeptala se stařenka.

Než Lennart stačil odpovědět, otevřely se dveře u řidiče. Lennart slyšel, jak za závěsem vylezl Abraham za volant. Vzápětí zaduněl

dieselový motor. Grete musela zvýšit hlas, aby ji bylo slyšet. Zněl ječivě.

„Vypadáš smutně, Lennarte. Co tě trápí?“

Lennart zavrtěl hlavou.

„Nesmíš být smutný.“

Usmála se a ihned se rozkašlala. Zavřela oči a hrudník se jí otrásal. Nakonec to znělo jako suchý smích. Stařenka se zapřela o ruce, vyškrábala se do sedu, opřela si záda o stěnu a pozorně se na něho zadívala. Ze zduřelých kožních záhybů hleděly žluté oči s bodavými zorničkami.

Pod pokrývkou se cosi pohybovalo. Hbité vlnky přesouvající se sem a tam. Lennart vklouzl rukou pod pokrývku a veškerý pohyb rázem ustal. Muž zavrtěl prsty a za chvíli ucítil dotek studeného čumáčku. Vytáhl ruku a v pootevřené dlani mu seděla myška. Myšice lesní s černýma korálovýma očkama. Lennart opatrně obrátil ruku dlaní dolů. Myšice strnula, pak mu vyšplhala na palec a posadila se na hřbet ruky, připravená utíkat dál. Když Lennart ruku obrátil znovu, přestalo to zvířátko bavit a seskočilo na postel. Rozběhlo se po pokrývce a na okamžik se zastavilo Grete na břiše. Vzápětí zmizelo.

„Kolik jich tu máte?“

Grete odevzdaně mávla rukou.

„Proč nejsou u Skabrama?“

„Nepomáhá to.“

„Musíte jim dát trošku času.“

Grete se znovu rozkašlala. Lennart seděl vedle ní se sklopenou hlavou a hleděl na svůj pahýl. Krev už prosákla vrstvou froté ručníků a zanechala na prostěradle brusinkově rudou skvrnu.

„Asi si budu muset na chvíli lehnout,“ řekl.

„Musíme si promluvit o spoustě věcí, Lennarte.“

„Teď ne.“

„Vždyť jsi spal deset let.“

„A já mám pocit, že bych klidně prospal ještě deset dalších.“

„Pomoz mu. Nemůžu se na to dívat.“

Teprve teď si Lennart povšiml, že o něco hlouběji ve voze stojí ještě někdo a dívá se na něj. Ingvill. Jenže už nebyla malá holčička,

nýbrž mladá žena. V náručí chovala nějaké zvíře, a když ho pustila na podlahu, poznal, že je to zajíc.

Ručníky na Lennartově pahýlu ztvrdly zaschlou krví. Poslední se téměř nedal odtrhnout. Když Ingwill zjistila, že se látka přilepila k ráně, rozhodným pohybem ji strhla.

„Bolelo to?“ zeptala se, aniž na Lennarta pohlédla. Pod ručníkem se skrýval obnažený živý kráter lesknoucí se koagulovanou krví. Ingwill vytáhla balíček gázy, ovázala pahýl a své dílo zakončila úhlednou mašličkou, kterou zasunula pod vrstvu obvazu.

Našla černou reklamní mikinu řetězce s autodíly s názvem MEKONOMEN vyvedeným žlutými písmeny a ustříhla rukáv asi o deset centimetrů. Když se Lennart oblékl, vzala ho dívka za paži nad loktem a pomohla mu vstát. Opřel se rukou o stěnu a pomalu se vlekl do nitra obytného prostoru karavanu. Někdo za ním zatáhl závěs. Moc toho neviděl, ale ucítil známý pach. Šátral rukou mezi pokrývkami, dokud nenahmatal drsný kožich. Opatrně staré zvíře odstrčil a ulehl k němu do postele.

Lennart si záhy uvědomil, že si v pokrývkách neudělal pelíšek jen zajíc. Jeho přítomnost vzbudila všeobecnou zvědavost. Drobná zvířátka tlapkala kolem něho sem a tam a netrvalo dlouho a pobíhala po Lennartovi. Drobečci se rychle otrkali dočista jako malé děti. Byli přítulní, a po chvíli až dotěrní. Škrábání drobných drápků Lennarta uklidňovalo a zanedlouho se ponořil do hlubokého spánku.

Bylo pondělí. Zrovna jsem otevřela obchod se suvenýry a dosud vládl klid. Zato na náměstí bylo živo. Omladina se snažila vztyčit kostru obřího pivního stanu, který se tu staví každý rok před začátkem festivalu. Kdykoli se mi mohl nějaký stánek objevit přímo před výlohou, protože i to mívají ve zvyku. Zabarikádují mě tu tak, že v krámě nastane tma jako v pytli a turisté nevidí ani ň, jenže co nadělám.

Zatím jsem však měla dobrý výhled. Usadila jsem se na stoličku a natahovala krk, abych zjistila, jestli v hloučku mládeže na náměstí nezahlednu Ellu. Vtom se za mobilním stavebním zátarasem vynořil Roland. Svižnými kroky kličkoval mezi přepravními vozíky, ocelovými konstrukcemi a koly, která děti poházely po asfaltu, a protože se Roland obvykle pohybuje poklidným tempem, usoudila jsem, že se muselo něco stát.

„Už jsi to viděla?“ vyhrkl.

„Co?“ zeptala jsem se, ale sílu vstát jsem v sobě nenašla.

„Uprchnul. Ten vůdce sekty.“

Podal mi výtisk bulvárního *Expressenu*. Když jsem uviděla titulěk *LENNART BRÖSTH UPRCHL*, projela mi břichem ledová vlna a byla jsem ráda, že sedím.

Lennart Brösth, vůdce takzvané sekty z Jillesnåle, uprchl ze zabezpečovací detence psychiatrické kliniky v Sundsvallu. K útěku došlo v sobotu v souvislosti s jeho převozem na pohotovost v sundsvallské nemocnici kvůli zranění horní končetiny, které si sám přivodil.

Policie k pátrání nasadila vrtulník a psovody. Také se obrací na veřejnost s prosbou o pomoc.

„Po uprchlém muži bylo vyhlášeno celostátní pátrání, takže kdokoli bude mít jakékoli informace týkající se případu, ať zavolá na

tísňovou linku 112,“ požádal Robert Öhman, velitel místního policejního sboru. „Lennart Brösth měl na sobě při útěku šedé tričko a šedé kalhoty s logem Västernorrlandského kraje.

Mnozí ho již dobře znají podle uveřejněné fotografie, a navíc má hledaný muž zvláštní styl chůze připomínající filmové gangstery. Je 190 cm vysoký, mohutné urostlé postavy,“ uvádí Öhman.

Informaci, že se Lennart Brösth narodil v roce 1914, a tedy měl letos oslavit stovku, jak při soudním líčení uváděl obhájce, však vyšetřovatelé berou poněkud s rezervou. Také přednosta psychiatrické kliniky Börje Bratt se k tomuto údaji staví poněkud skepticky.

„Celou dobu jsme chovali podezření, že údaje o pacientově věku neodpovídají skutečnosti, a tento incident naše domněnky jen potvrzuje,“ uvádí lékař.

Sekta z Jillesnåle proslula únosy dětí, které pak vychovávala na odlehlém statku za Sorsele ve västerbottenském vnitrozemí. Všechny děti dostaly po únosu nová jména a časem na svou skutečnou totožnost zapomněly. Lennart Brösth je považován za vůdce sekty a v roce 2006 byl za trestný čin únosu a žhářství odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, avšak po několika letech mu bylo nařizeno ochranné léčení na sundsvallské psychiatrické klinice.

Jakmile jsem dočetla, odstrčila jsem noviny a pohlédla na Rolanda, který stál s rukama v kapsách a zkoumavě si mě měřil. Položil dlaň na noviny a natočil si je k sobě.

„Nepřipomíná ti trochu toho teroristu, jak se kruci jmenoval,“ přemítal, „už vím, Šakal. Jak nosil ty černý brejle.“

Vstala jsem, přecházela sem a tam mezi policemi se zbožím a snažila jsem se urovnat si v hlavě myšlenky.

„To se mi snad zdá. Už jsem věřila, že ho z basy vynesou nohama napřed, a on jim zdrhne. Věděl jsi, že ho přeřadili do cvokárny? Ty nech na pokoji, jsou jen na ozdobu!“

Roland stál u výlohy, vyhlížel na náměstí, a když se narovnal, aby vrátil ovoce na místo vedle orchideje, vrazil do bělokura zavěšeného na stropě na rybářském vlasci. Vycpanina se divoce rozkomíhala, jako by ožila.

„Nepřipadá ti zvláštní, že nám policajti nedali vědět?“
„Zřejmě k tomu nevidí důvod,“ prohlásil a zadržel houpajícího se ptáka.

„Policie ví houby!“ zaprskala jsem. Roland si dával s odpovědí načas.

„Pak není nic divného na tom, že nás neinformovali.“

„Musím ji varovat.“

„Podívej, Gudrun, když jsi za ní byla naposledy, měla jsi z toho depku ještě měsíc.“

„Tak co mám podle tebe dělat? Něco přece udělat musím!“

„Dost pochybuju, že po ní půjde.“

„Že ty o něčem pochybuješ, je pro mě pramalá útěcha.“

„Vždyť s těma webovkama už skončila.“

„Ale právě kvůli ní se dostal do lapáku! Copak na to podle tebe zapomněl? Ty si to možná myslíš, ale já teda ne.“

Do obchodu vešli zákazníci. Musela jsem zmlknout a nasadit vstřícný úsměv. Roland odešel.

Po zbytek dne jsem se cítila úplně ochromeně. Po návratu domů jsem zamířila rovnou do ložnice a převlékla se. Pak jsem se posadila na pelest a zadívala se na fotku své dcery Susso, kterou mám pověšenou na zdi. Je to školní fotografie, Susso je takových třináct nebo čtrnáct let. Tahle holčička už neexistuje a já tam vasedávala a snažila jsem si to připomenout. Pokoušela jsem se pocítit nějaký definitivní zármutek, kterým bych si mohla zastříit tvář jako černým flórem. Snažila jsem se ze všech sil. Nebylo to snadné. Jednotlivé výjevy spolu sváděly boj a fotografie na zdi měla neuvěřitelnou sílu.

Ve dveřích se objevil Roland. Čelo mu zdobily brýle jako diadém.

„Ty tak vzdycháš, že tu za chvíli vydecháš všechn kyslík,“ postěžoval si a posadil se ke mně na pelest.

„Jak ti je?“ zeptal se.

Pokrčila jsem rameny.

„Mám ruce jako rampouchy.“

Roland mě vzal za ruku, ale teplotu nekomentoval. Jeho ruka byla jako vždy teplá a drsná.

„A v hlavě mi bzučí jako v úle. Dneska přišel zákazník, vybral si dřevěnou sámskou vlaječku na stůl a postavil ji přede mě na pult.“

Já na ni civěla jako vrána, dokud ji pak ukazovákem nepostrčil ke mně. Potom — když jsme čekali, až z terminálu vyjede úctenka — poznamenal anglicky: *tak už to začalo*. Vyděsilo mě, že mi čte myšlenky. Tak jsem se zeptala, jak to myslí, a on jen pokynul rukou k náměstí. Představ si, že si kvůli všem těm umělým zábranám a konstrukcím myslel, že začíná úřední stěhování města kvůli těžbě. Člověk by se tomu i zasmál, ale neměla jsem sílu ho vyvést z omylu, tak jsem jen přitakala: *yes, yes, it's finally starting*.“

„Však ho za chvíli zas chytanou. Policajti po něm vyhlásili celostátní pátrání. A jeho fotky otiskli v novinách. Všichni vědí, jak vypadá.“

„Možná je už pozdě.“

„Chceš tam zajet? Pokud si to přeješ, tak pojedeme.“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Tak co chceš dělat?“

„Já nevím.“

Roland chvíli mlčky přemýšlel.

„Mluvila jsi o tom s Monou?“

„Ne, ne, kdepak.“

„Pokud tomu chlápku jde o pomstu, což si v žádném případě nemyslím, nebylo by pak logičtější, kdyby šel spíš po Magnusovi? Vždyť právě on proti němu vypovídal. On ho usvědčil. Ne Susso.“

„Lennart Brösth mě vlastně neděsí. Víš, upřímně řečeno, se vlastně ani nebojím. Jsem jen unavená. Unavuje mě neustále s sebou vláčet to tajemství jako soumar. Unavuje mě žertovat s lidma, co se chodí do krámu podívat na tu fotku.“

„Nikdy ses nezminila, že by se o tu fotku někdo zajímal.“

„Tu a tam jo. A já jako každá správná kramářka jim ještě nahrávám. Tvářím se tajemně jako nějaká vědma a říkám, že člověk nemá nikomu klást otázky, na které nechce znát odpověď. Lidi věří, že je to jenom vějička na klienty. A já tu hru hraju s nimi, takže ve finále sama nevím, čemu věřit. Chápeš, jak mi to dává zabrat?“

„Nelámej si nad tím hlavu. Nedělá ti to dobře.“

„Lezou za mnou do krámu a vyzvídají, jestli věřím na trolly, ale já poznám, že se mě vlastně pořádně ptají, jestli to mám v hlavě v pořádku. Ať odpovím cokoli, vždycky je to špatně. Jednou jsem někomu odpověděla: kéž bych na ně mohla věřit. A to myslím vážně. Kdybych

na ně tak mohla věřit, protože když člověk věří na trolly, tak je jenom podivín. Jenomže když ví, že existují, znamená to prokletí. A prokletí znamená jen temnotu.“

„Nic takovýho jako prokletí neexistuje.“

„Tatínek ho na sebe přivolal, když pořídil tu fotku. Vzdaloval se v letadle, až vypadal jen jako písmenko na obloze, a pak mi zmizel úplně. Opustil vlastní rodinu kvůli tomu, aby mohl fotit divočinu, a něco takového nelze provádět beztrestně, kdepak, za to člověk musí vždycky zaplatit. Zjevně na to existují zákony. Proto jsme to takhle dopracovali. Ta tatínkova fotka nebyla zadarmo, a my ten dluh do dneška splácíme.“

„Pokud existuje nějaký zatracení, tak jedině u tebe v hlavě.“

„Co člověk ví, Rolande, to prostě ví. Nezbavíš se toho. Můžeš na to leda nemyslet, když chceš nějak fungovat, koukat jinam, odvracet od toho hlavu. A právě toho už mám vážně dost. Vždyť mi z toho už úplně zatuhnul krk.“

Roland hodil na zem polštář. Posadila jsem se na něj a on mi palci nesmlouvavě promasíroval krk i ramena, tak jak jsem ho to naučila. V hlavě jako by mi zapraskala elektřina a pak se mi po těle rozlilo blahodárné teplo.

„Tak to by ti třeba mohlo pomoci tohle?“ zabručel Roland.

„To sotva,“ povzdychla jsem si. „Ale klidně pokračuj.“

Pacientka, prolétlo Dianě hlavou, když spatřila drobnou ženu, jak za sebou zavírá branku výběhu a houpavým krokem jí kráčí v ústřety. Jeden z mnoha ustaraných obličejů, které ji jako nekonečné procesí čekaly každý den na zdravotním středisku. Nedokázala si vybavit žádné jméno, a proto ženě věnovala jen letmý úsměv a pokračovala v předčítání ze zalaminované tabulky na kleci.

„Vajíčka jsou bílá a bílek váží asi třicet gramů. Slepíčky se obvykle o kuřátka hezky starají.“

Kiruna se trochu bála kohouta, který se pyšně procházel za pletivem a rozpínal hedvábně lesklá křídla před fádňě hnědými baňatými slepicemi, které kvokaly nahloučené v rohu. Holčičce se kohout nelíbil, protože věděla, že umí náramně nahlas kokrhát, a jeden nikdy neví, kdy to na něho přijde. Když pták velkopansky odkráčel na druhou stranu klece, odvážila se o kousek blíž. Ručkama se pevně chytila drátěných ok a zeptala se, kde jsou kuřátka. Diana jí odpověděla, že neví. Holčička se chtěla jít podívat do kurníku.

„To se nemůže,“ vysvětlovala jí Diana a vzala za visací zámek, až zarachotil. „Je zamčeno. A pokud jsou uvnitř doopravdy kuřátka, nikdo je nesmí rušit. Spinkají po obědě. Jako děti ve školce.“

Drobná žena se zastavila těsně vedle nich. Působilo to tak dotěrně, že Diana chtěla popadnout malou za ruku a odtáhnout ji ke kozímu chlívku, z něhož se ozývalo pronikavé mečení, když vtom si uvědomila, že to není žádná pacientka, nýbrž Sussina matka.

„No ne,“ vyhrkla Diana, „dobrý den!“ Byla zaskočená, ale především se styděla. Svůj stud se pokusila skrýt za překvapeným výrazem, který Gudrun okamžitě prokoukla. Dianě to tak alespoň připadalo, když jí pohlédla do očí. Gudrun jí během posledních let nechala několik vzkazů na záznamníku a Diana si říkala, že by jí měla zavolat,

ale nakonec to vždycky nechala plavat. A teď tu najednou stály tváří v tvář.

Občas se v ordinaci objevil některý z rodičů jejích bývalých spolužaček nebo spolužáků. Dianu vždycky zasáhlo, když viděla, jak za tu dobu sešli. Zato Gudrun se vůbec nezměnila. Měla drahé značkové brýle, na hlavě rozčepýřený účes s obarvenými konečky, mikinu s kapucí, na nohou tenisky a v ruce nesla igelitovou tašku z Lindexu.

Diana si přitáhla Kirunu a postavila ji před sebe jako ochranný štít. Z jakéhosi důvodu jí strhla z hlavy čepičku, holčička ji však urputně vyžadovala zpět, a když matka čepici zvedla mimo její dosah, začala malá na matku neodbytně dotírat.

„To je moje dcera Kiruna,“ představila ji Diana Gudrun.

Dívěnka se zmocnila čepice a stáhla si ji přes uši. Zaklonila hlavu, aby jí lem nepřekážel ve výhledu.

„Kolikpak ti je?“ zeptala se Gudrun.

Holčička se přitiskla k Dianě a zabořila jí hlavu do boku. Ucítila v kapse bundy mobil a hned ho chtěla vytáhnout.

„V létě jí bude pět,“ odpověděla za ni Diana a odstrkovala neodbytnou ruku, která se jí snažila dostat do kapsy. „V červenci.“

Gudrun přikývla a Dianě bylo jasné, že už není kam uhýbat.

„Poslyšte, jak se vlastně má Susso?“ zeptala se.

Nasadila svůj profesionální solidní tón lékařky v ordinaci, který byl o oktávu nižší než její běžná mluva.

„To kdybych věděla,“ povzdechla si Gudrun.

„Jak to myslíte?“

„Vždyť se odstěhovala. To možná víš, nebo ne?“

„Nevím, ale vzhledem k tomu, že jsem ji tak dlouho neviděla, trochu jsem to tušila. Že už tu nebydlí.“

„Tušila jsi správně.“

Ta ženská ji přitlačila ke zdi. O tom nebylo pochyb.

„Nedala byste si kafe?“ navrhla Diana a ukázala bradou k hnědě natřené boudě, která v parku sloužila jako kavárna. Položila Gudrun ruku na rameno a vedla ji jemně, ale rozhodně ke kiosku. Holčičku vyslala k prolézačkám, kde už řádl hlouček dětí ze školky v reflexních vestičkách.

Na hadříkovém koberci vedle stánku leželi dva velcí ohaři. Když Diana přistoupila k okénku, začali automaticky vrtět ocase, ale pouze jeden si dal tu práci zvednout hlavu a podívat se na ni.

Diana objednala dvě kávy a pro holčičku džus. Aby se vyhnula Gudruninu neústupnému pohledu, upřeně se zadívala na černý hřeben hory, v níž se nacházel důl. Pak sklopila oči k peněžence a prohlížela si nehty. Hafani měli před sebou improvizovanou misku na vodu z průhledné plastové bedýnky na velkoobchodní balení želé banánů. Na hladině plaval list a vrhal na dno stín ve tvaru rejnoka.

Diana odnesla kelímky s horkou kávou k dřevěným lavičkám lemu-
jícím plochu, která se v zimě využívala jako kluziště. Z chlívků se ozý-
valo žalostné mečení a v keřích kolem plácku švitořily pěnkavy. Někjaké
dítě na prolézačce pronikavě vřeštělo: „Lod' na obzoru! Lod' na obzoru!“

Gudrun si sedla, objala kelímek oběma rukama a se sklopenou
hlavou upírala pohled do štěrku na zemi.

„Nevím, kolik toho víš o tom, co nás potkalo,“ nadnesla Gudrun.

„Vlastně jen to, co jsem se dočetla v novinách.“

„Tam toho psali docela dost.“

„Vím, že Susso pomohla policii vypátrat toho uneseného chlapce.
Prý pořídila nějaký snímek, který policii usnadnil pátrání.“

„Vím, co si myslíš, Diano. O nás. O naší rodině.“

„Jak to myslíte?“

Gudrun si povzdechla. „Dalo by se říct, že celá ta záležitost Susso
hodně uškodila.“

„V jakém smyslu?“

„Stručně řečeno, úplně se změnila.“

„Ale co dělá? Je na nemocenské, pracuje nebo...?“

Drobná žena zavrtěla hlavou.

„Nedělá nic.“

„Nic?“

„Nic.“

„Ale z čeho potom žije?“

„Jo, to bych taky ráda věděla. Bydlí ve Vittangi.“

„Ve Vittangi! Proč zrovna tam?“

„Chce mít klid. Když jsem ji byla naposledy navštívit, utrpěla jsem
menší šok. Málem jsem ji nepoznala, když mi otevřela. Zhubla na

kost, všechno na ní viselo. A v očích měla černo, jako když jí tehdy trhali mandle a probrala se z narkózy. Dívala se na mě těma svýma velkýma očima, ale jako by mě nevnímala. Jako by ani nevěděla, v jaké dimenzi se ocitla.“

„Nemůžou v tom být drogy?“

„Drogy? Kéž bys měla pravdu.“

Diana zvedla obočí.

„Pustila mě do kuchyně a pak jsme jen seděly a civěly na sebe jako dva úplně cizí lidi. Připadala jsem si asi tak vítaná, jako bych jí přišla prodat předražžený vysavač. Susso očividně přemýšlela, co po ní asi chci, ale zároveň jsem bezpečně poznala, že pořádně neví, kdo jsem, a z toho mi šel mráz po zádech.“

„Proboha...“

„Stal se z ní úplně jiný člověk, Diano. Už to není Susso.“

„Žije tam s někým?“

Gudrun s odpovědí otálela, napila se kávy a zadívala se do dálky. Koruny bříz rozšuměl vítr a po obloze připlul kupovitý mrak, který zahalil dům černým stínem.

„To záleží na úhlu pohledu.“

„Má přítele?“

„To těžko.“

„A s Tobem se už nestýká?“

„Nestýká se s nikým. Nemá ani telefon.“

Jakýsi chlapeček se pokoušel vylézt nahoru po skluzavce. Podrážky na plechu vyluzovaly kvičivý zvuk. Nahoře seděla Kiruna a čekala, až bude moct sjet. V jednom okamžiku usoudila, že teď už je řada na ní, a vrazila přímo do chlapečka. Diana odložila kelímek na lavičku, ale když se neozval křik ani pláč, zůstala sedět. Nezasáhl ani nikdo z dospělých, kteří odpočívali na lavičkách kolem hřiště.

Gudrun pozorovala děti a řekla: „Ani nemrkní, Diano, protože až otevřeš oči, bude pryč, ani se nenaděješ.“

„Chcete, abych za Susso zajela?“

Diana vytušila, že právě tohle po ní Gudrun chce. Proto jí neustále telefonovala. Vždyť je Sussina nejlepší kamarádka. Nebo alespoň bývala. A navíc je lékařka.

Gudrun se však pohroužila do vlastních myšlenek.

„Víš, hodně jsem o tom přemýšlela. O lásce. O té bezmezné lásce, kterou matky cítí ke svým dětem. A neumějí si představit, že nebude trvat věčně. Ta láska má kořeny v téhle temnotě na obzoru. Vyrůstá z ní. Chápeš, co tím myslím? Právě proto je tak silná. Kvůli tomu neodvratnému konci. Vteřiny odtikávají, zatímco sedíme a objímáme se. Neustále slyšíme ubíhat vteřiny, ale tváříme se jakoby nic a o tom konci nikdy nemluvíme, protože o něm mluvit nejde. Předstíráme, že žádný konec neexistuje. Místo toho se ze všech sil objímáme. A čas letí.“

Diana ji pozorně sledovala a čekala, co přijde.

„Tvoje dceruška ještě nic neví. Je na to moc malá. Ale pak vstoupí konec i do jejího života a od základů ji promění. Je to vlastně příšerné pomyšlení. Pro malé dítě je život úžasný, ale jednoho dne se od rodičů dozví, že bude muset umřít, ale než umře, ztratí maminku i tatínka a zůstane na světě úplně samo. Jako by člověk měl povolení k trvalému pobytu, který se zničehonic změní na přechodný. Takhle krutě to příroda zařídila. Na druhou stranu bych to asi líp vymyslet nedokázala. Ať člověk udělá cokoli, vždycky je to špatně.“

„Mám pocit, že byste si o tom měla s někým promluvit. Chcete, abych to zařídila?“

„Mluvit, mluvit... to prý dělám pořád, tvrdí Roland.“

„Já měla na mysli psychologa. Terapeuta. Pro vás musí být psychicky hrozně náročné, když jste ztratila kontakt se svým dítětem, se Susso, vlastně svým způsobem s oběma dětmi, protože ani Cilla prý není úplně ve své kůži, co jsem tak vyrozuměla.“

„Já v tom nic nezmůžu. To je na tom to nejhorší.“

„Máte její adresu?“

„Adresu neznám, spíš bych ti dala plánek cesty.“

„Tak mi to popište,“ souhlasila Diana a vytáhla mobil.

„Když dojedeš do vesnice, odbočíš doleva, ne, vlastně doprava, proč jsem řekla doleva? Prostě pojedíš směrem na Pajalu. Mineš jezero s tou fontánou nebo co to je a budeš pokračovat ještě pár kilometrů, dokud neuvidíš po levé straně silnice velkou červenou stodolu se třemi zeleně natřenými vraty — aha, proto jsem řekla vlevo. Před stodolou zabočíš na úzkou cestu, co vede dolů k řece. Tam bydlí. V červeném domku. U řeky.“

„Takže napřed vpravo, pak před stodolou se třemi zelenými vraty vlevo.“

Gudrun přikývla.

„Uvidím, kdy budu mít čas, abych za ní mohla zajet.“

„Pak je tu ještě jeden problém.“

Než Gudrun odpověděla, chvíli seděla se sklopenou hlavou a tiskla ruce mezi kolena.

„Lennart Brösth uprchl.“

„Ano, četla jsem o tom.“

„Věřila bys, že nám o tom policajti nic neřekli?“

„Vy se bojíte, že by mohl někomu ublížit?“

Malá Kiruna k nim běžela přes trávník. Diana si ji posadila na klín, vytáhla krabičku s džusem, odtrhla brčko a prorazila fólii otvoru.

„Jeho se přece bát nemusíte,“ řekla Diana. „Vždyť je mu sto let. Sto let!“

„Jaký je rozdíl mezi devadesátkou a stovkou? A navíc pro Lennarta Brösththa sto let neznamena to co pro nás.“

Tohle Diana nepochopila, ale než se stačila Gudrun zeptat, jak to myslela, malá Kiruna promáčkla krabičku s nápojem. Stalo se to tak rychle, že jí v tom Diana nestihla zabránit. Holčička ztuhla a bezmocně přihlížela, jak z brčka prýští šťáva a stéká jí po bundě. Gudrun z kapsy rychle vytáhla ubrousek a otřela ji.

„Tihle týpci bývají nebezpeční,“ poznamenala.

„Jaké týpky myslíte?“

Když Gudrun zaslechla Dianin skeptický tón, raději odpověď spolkla. Dívenka seděla a pila a Diana se jí snažila upravit nepromokavé kalhoty. Pásky se uvolnily a tak jí je Diana připnula znovu pod botičky. Jeden byl na prasknutí, tak ho raději odtrhla a oba konce svázala. Gudrun hleděla na ubrousek a pečlivě ho skládala.

„Jen jsem chtěla, abys věděla, že utekl,“ pronesla Gudrun a vstala.

„Pro případ, že bys tam vyrazila. Není to úplně bez rizika.“

„Samozřejmě že pojedu. Slibuju.“

„Dávej si pozor. Slib mi to.“

„Slibuju,“ ujistila ji Diana, zvedla palec a doufala, že se Gudrun aspoň malinko pousměje, ale ta se jen otočila a odcházela pryč.